

UJEDINJENI

Intervencije v Beogradu.

Dne 23. decembra 1925 je bila v Beogradu deputacija »Ujedinjenega saveza železničarjev Jugoslavije«, ki je intervinirala v ministrstvu ter pri generalni direkciji v najrazličnejših vprašanjih, o katerih poročamo v tej in prihodnji številki. Izvršno poročilo pa bomo podali tudi na javnih shodih v Ljubljani (3. januarja 1926) ter v Mariboru.

1. Izmena pravilnika sporednih pravnadležnosti. — Radi krivic, ki so se zgodile osobju po novem pravilniku, smo izvedli nešteto intervencijo, a povsod je prihajal odgovor: merodajen je Beograd, le en more spremeniti pravilnik. Na pomovne intervencije je ministrstvo pristalo na to, da se pravilnik spremeni, a pod pritiskom finančnega odbora je dalo komisiji nalog, da se krediti ne smejeno prekoračiti. Intervencija glede izmenje pravilnika se je vrnila pri generalnemu direktorju g. Baboviču, pri načelniku finančnega odelenja g. Nedeljkoviču (pri njem se izdeluje ta pravilnik) in pri načelniku saobračajnega odelenja g. Kelecu.

Naše zahteve, ki smo jih stavili, so bile naslednje:

1. Upoštevanje pravilnika o selitvenih stroških čl. 16 ter izplačilo potnih povezal progovnemu obhodnikom po 300 Din mesečno.

2. Povišanje kilometraže pri tovornih vlakih, zaračunavanje premika vlakosprenemu osobju, povišanje odškodnин za odmorišče.

Odločno smo zahtevali vpeljavo urniške za vlakosprenimo osobje, dokler pa se ta ne uvede, naj se poviša kilometraža.

Za vlakovodjo na 15 par pri brzih in osebnih in 30 par pri tovornih.

Za sprevodnike in manipulante na 13, oziroma 26 par.

Za tovorne sprevodnike in zavirače na 26 par.

3. Zaračunavanje nočnih doklad vsemu osobju (tudi progovnemu in strojnemu), ki vrši nočno službo, ne oziraje se na to, ali je delavec, ali nastavljenec, ter zahtevo, da naj prejemanje kilometraže ne izključuje prejemanje nočne doklade.

Nadalje naj se postavka, ki je določena za služitelje, črta ter izplačuje nočna doklada po 8 Din.

4. Doklada za zapiranje ramp naj pripada vsemu osobju, ki to službo vrši, pa naj bo progovni čuvaj ali kretnik. Isto veljaj za telefonsko doklado.

5. Nagrade za doplačila, ubrana od potnikov, naj se izplačuje od vseh doplačil, kjer se zaračuna kak pribitek. Pod »pribitek« naj se razume tudi pribitek 1 Din.

Najobširneje nas je o vseh teh stvarih informiral g. Nedeljkovič ter podamo tu poročilo:

»Izdatki za sporedne pravnadležnosti so izredno veliki ter se tu vrše različne zlorabe, da sporedne pravnadležnosti dobne dotični, ki sploh nimajo pravo na nje.«

Za premogovne premije se izda letno 75.000.000 Din, za kilometražo pa letno 60.000.000 Din.

Pri tem je pravilnik o premogovnih premijah tako izdelan, da dobi pisarniško osobje in razne gospodinje, ki vrše le svoje delo v pisarni, kot vsak

drug uradnik, po 800 do 1500 Din premije, šefi odsekov, razni kontrolni organi ter načelniki pa 2500 do 5000 Din na ine premije. N. pr. načelnik knjigovodstva v generalni direkciji dobi 400 Din funkcijeske deklade, šef računskega odseka strojnega oddelka direkcije v Ljubljani pa preko 2000 Din delavskih premij.

Te in enake nepravilnosti je treba odpraviti ter naj dobi premijo le dotični, ki jo faktično zasluži. Prihranek pa naj se porabi za zvišanje prejemkov najbednejšim.

Glede doklad za prog. obhodnike stoji on na stališču, da vrše le-ti samo predpisano službo, da jim zato pripada plača in da teh v beograjski direkciji sploh ne pozna.

Akt naše direkcije leži v finančnem oddelenju generalne direkcije ter se bo rešil sedaj, ko se izmenjava pravilnik. (Tozadovo posljemo še posebej urgeno potom Ljublj. direkcije).

2. Povišanje kilometraže: G. Nedeljkovič prizna utemeljenost zahtev k tej točki, nakar smo interevenirali pri g. Kelecu, kjer se je doseglo toliko, da se poviša kilometraža pri tovornih vlakih na 16 para oz. 18 para. Enako se dovoli zaračunavanje premika vlakosprenemu osobju v medpostajah in sicer 9 para za vsak kilometer. Čas pod en četr ure se ne računa, aka pa je cel četr ure, se nato zaračuna tudi vsak začeti četr ure za cel. Ena ura se računa za 12 km.

Zahtevali smo tudi, da se za lokalke, kjer so kratke proge, računa dvojna kilometraža, a o tem bo še odločevala komisija.

Odškodnina za odmorišče (ako ni na razpolago) se poviša na 20 Din.

(Delegacija se ni zadovoljila s temi malenkostmi, ki nikakor ne odgovarjajo zahtevam osobja ter je zahtevala, da komisija že sedaj vzame v pretes naš predlog o urninah mesto kilometraže, ker je to edino pravična odškodnina za bivanje izven domicilne postaje. — Začasno dokler se to ne izvede, pa se mora naš predlog v celoti sprejeti ter povišati kilometražo pri tovornih vlakih na 26 para ter zaračunati premik po isti postavki. Vlakosprenniki na delo, da organiziramo tudi vlakosprennike v Hrvatski in preko nje, ker složni in enotni bomo dobili naše zahteve takoj izpolnjene).

3. Zaračunavanje nočnih doklad. Pri tem vprašanju stope na stališču, da osobju, ki dobi kilometrino, ne dobi nočnih doklad, glede ostalega osobja, ki vrši nočno službo, a v pravilniku ni našteto, se bo pravilnik izpremenil. Isto velja glede doklade za zapiranje ramp in telefonske doklade.

Glede doplačil stope na stališču, da se more za nagrado vzeti v poštev le ono doplačilo, kjer se vračuna kazenski pribitek.

(Komisija za izmeno pravilnika je ustavljena iz raznih direktorjev ter načelnikov iz Beograda, par zastopnikov direkcij; naša direkcija v tej komisiji ni zastopana, ker najbrže ni bila pozvana. Protestiramo proti temu, da se je prezrlo našo direkcijo, ki ji je tako onemogočeno zastopati podrejeno osobje.

Kot zastopnik železničarjev pa se nahaja v tej komisiji nek delegat »Zvezek

iz Beograda. Lahko si potem predstavljamo rezultate, ko nas predstavlja Zvezek. Da bo osobje vsaj nekoliko zaščiteno zahtevamo, da se tako vpklicuje v to komisijo zastopnik »Ujedinjenega Saveza železničarjev Jugoslavije«. Tozadovo smo poslali predstavko v Beograd).

Smisel fašizma.

V »Mitteilungsblatt« Internacionale Transportne Federacije piše Edo Fimmen o smislu fašizma. Mi podajamo tukaj samo izvleček njegovega članka.

Kam vodi fašizem, priča zakon, ki je naperjen proti samostojnim strokovnim organizacijam in s katerim je uničeno vse, kar je v Italiji še preostalo od nekoč tako močnih strokovnih organizacij. Fašizem je delavsko gibanje zvezal na rokah in nogah ter tako izročil strokovne organizacije fašističnim parazitom. Končni cilj fašizma, vseeno pod katerim imenom ali krinko nastopa, je popolno uničenje vsakega samostojnega socialističnega, revolucionarnega delavskega gibanja in brezpogojna podvržnost delavstvu kapitalističnemu režimu.

Največja napaka, ki so jo dosedaj delali mnogi in mnogi, največja napaka, ki se še vedno dela dan za dnevom je ta, da se misli in veruje, da je fašizem nekaj specifično italijanskega, ki so ga rodile italijanske razmere in da zato niso potrebni protesti zoper to, kar se je slišalo večkrat od raznih strani.

To pojmovanje je največja zmota. Fa-

šizem ni samo italijanska pojava; on je internacionalna nevarnost, nevarnost, ki grozi delavstvu vseh dežel v vedno bolj stopnjujoči meri.

Italija je samo država, v kateri je to nasilje v populnosti postal sistem in zakon. V drugih državah, na Madžarskem, na Balkanu, v baltiških državah ni to nasilje nič manj brutalno. Samo da sistem tega nasilja še ni tako popolen. V drugih državah — kmalu se bo lahko reklo: v vseh drugih državah — se podpirajo tajno ali javno izpadi in nasilja fašistov, Hackenkreutzlerjev itd., kakor se že vsi ti beriči kapitalizma pod masko nacionalizma imenujejo in še površ stojte nepretrgano z italijanskimi fašistovskimi organizacijami v zvezi.

Zato je borba internacionalnega delavstva proti fašizmu v Italiji in režimu Mussolinija v interesu italijanskega proletariata nujna. Borba, ogorenja borba proti fašistovskemu morivskemu režimu v Italiji je potrebna v interesu delavskega gibanja celega sveta. Borba je potrebna vsemu proletariatu v njegovem lastnem interesu. Italijanski fašizem je krepki steber kapitalizma v borbi proti delavstvu.

Druge alternative ni. Ali organiziran proletariat premaga in uniči fašizem, ali pa bo fašizem organizacije proletariata premagal in jih uničil ter potem hujše kakor še kdaj zdihoval pod jarmom kapitalizma.

Zapomni si, delavski razred celega sveta, da je nevarnost, ki grozi iz Italije, velika in usodepolna.

1925

godina iza nas je. — Prijе nego si damo prognozu za budučnost, moramo se osvrnuti na dogodjaje iza nas, koje smo več preživeli, kako bi iz dogodja prošlosti imali pravilnu orientacijo za dogodjaje budučnosti. U našem proglašu rekli smo: »Sedam godina bespravila, glada i mukotrpnog života preživeli smo.« U ovih sedam godina uračunata je i 1925. Sve prošle godine malo se razlikuju, sve su nam bile teške i turobne. Teško je pojedinačno nanizati sve nedaka, koje su nas snašle i bile nam zaprekoma u našem zadovoljstvu. Bilo ih je mnogo i svakovrsnih.

Udobjljivi so u uzroke našeg teškog i mukotrpnog života u prošlim godinama, mi smo stalno našli na jedan, uvihek isti i odlučjujući: naša nesvijest, slabost i neorganizovanost. Želimo li u buduće smirenji i bolj život, mi moramo bezvzetno i neodložno poraditi na tome, da otklonimo ove važne uzroke sadanjem zlu. Mi to možemo. Uklanjanju nijihovom moramo svojki prioniti. Ne može biti boljih plata ni večih prava tako dugo, dokle god večina železničara ne stekne uvjerenje u potrebu boljeg života nego ga provodi do danas, dokler god, kako drug Stanko na Kongresu kaže: »ne probude železničari u sebi osjećaj kulturna čovjeka.« Osim toga i osjećaj, da je železničar i vrlo vrijedan čovjek i član društvene zajednice. Sadanji život železničara je u punom smislu riječi robski i ponizjavajući. Moramo železničare uvjeriti i u nijihovo pravo na bolji život. Sa probudnjem ovih uvjerenja mi ćemo istovremeno probuditi u železničarima i uvjerenje u potrebu organizacije i solidarnosti, jer se bez ovoga ne može postići ono prvo. Naš rad u budučnosti mora biti usredotočen: na kulturno podizanje železničara, klasno vaspitanje i organizovanje. I ako smo več i u prošlosti na tom polju učinili mnogo, još više treba da učinimo u budučnosti.

Ujedinenje klasnog železničarskog pokreta u god. 1925. može se nazvati uspijehom baš ovakog rada. I ako ono još ne znači pun uspjeh, jer još uvihek ostaje po strani jedan veliki broj neorganizovanih, ipak nam izvršeno ujedinenje umnoga olakšava naše zadatke u budučnosti. Zato, užaleći u godini

1926

moramo si biti svjesni sviju naših dužnosti i rada u toj godini. Sa pojačanom voljom moramo pregnuti na nijihovo izvršenje. Zeleći svem našem članstvu, svim železničarima, da im ova godina bude sretnija i zadovoljnija od prešlih, moramo istovremeno naglasiti, da to veče zadovoljstvo može da uslijedi samo iz strajnog rada na podizanju naše klase svijesti i organizovane snage. Da bi stradanja u prošlosti mogli zamijeniti zadovoljnjim životom u budučnosti, moramo ojačati naše organizovane redove, moramo ojačati naš ujedinjeni železničarski pokret. Ojačanjem našeg pokreta mi ćemo stići nužnu borbenu snagu, koja je preduslov za svaki, pa i najmanji napredak. Zato na rad.

Iz okrožnic.

Kaznovanje osobja.

Na direkcijo smo se opetovano pritožili glede postopanja posameznih načelnikov, ki navadno kaznujejo osobje brez vsakega pismenega protokola ter ga o kazni ne obvestijo pismeno ter skušajo na ta način onemogočiti prizive. Sedaj je v tej zadevi direkcija izdala naslednjo okrožnico:

Okrožnica štev. 210/VI.

Predmet: Postopanje pri izročitvi admin. kazenskih odlokov.

Vsem službenim edinicam!

Doznal sem, da službene edinice često skrat samo ustmeno obveščajo uslužbence o administrativnih kaznih in jim še pozneje vročajo zadevne pismene odloke.

To postopanje čestokrat povzroča nejasnost, od keder teče prizivni rok v zmislu člena 147. zakona o drž. prom. osobju.

Odloke o administrativnih kaznih je prizadetim uslužbencem izročiti takoj, ko dosegjo proti datiranemu prejemnemu potrdilu. — Od tega datuma naprej teče prizivni rok, ker je zmisel čl. 147. zakona o drž.

prom. osebju ta, da se ima šteti prizivni rok od dneva vročitve kazenskega odloka. To sledi posebno jasno tudi iz besedila predhodnega čl. 146, ki slove: »Obrazloženi odlok o kazni se mora priobčiti uslužbencu pismeno.«

Pričakujem, da se vse službene edinice točno ravljajo po prednjem, da ne bode več v prihodnje v tem pogledu pritožb od strani uslužbencev.

Direktor: Dr. Borko, s. r.

Opcarjam vse, da si brez protokola in brez pismenega obvestila ne pustete diktirati niti najmanjše kazni.

Tatvine — posebno premoga.

Opcarjam na naslednjo okrožnico železničarje, da ne bo kdo vsled hipne nepremišljenosti si uničil svojo čeprav slabo eksistenco:

Okrožnica štev. 85.

Predmet: Tatvine, posebno premoga.

Vsem službenim edinicam!

Doznavali smo, da si mnogi železnični uslužbenci, kljub dosedanjim ponovnim opominom, še vedno prilaščajo železnički premog in ga v službenih torbičah ali celo v vrčah odmašajo domov.

Ponavljajo se tudi še vedno tatvine privatnega, železničev v prevoz predanega premoga iz natovornih vozov, kakor tudi druga blaga, ki je last železnice.

Opozarjam vse železničko osebje, da smo v preprečenje tatvin premoga izdali kontrolnim organom in železnički varnostni straži

strog nalog, da ovadijo vsak slučaj tatvine, tudi odnašanja premoga, brez ozira na to, ali gre za krivido železničarja, družinskega člena železničarjev ali druge privatne osebe.

Ne glede na kolikino ukradenega blaga, bo vsak železnički uslužbenec, založen pri tatvini premoga ali pa tudi drugih predmetov, predan disciplinskemu sodišču, delaveci pa bodo po zaslivanju in ugotovitvi krivide odpuščeni iz službe. Družinski člani železničarjev pa se bodo, kakor druge privatne osebe, brezobjektno ovadili sodišču.

Vse osebje je o tej okrožnici dokazno obvestiti.

Direktor: Dr. Borko, s. r.

Skupščina bolniške blagajne

se vrši v nedeljo dne 24. januarja 1926 ob 9. uri dopoldne v Ljubljani v dvorani Ljudskega doma.

Dnevni red je:

1. Poročilo upravnega odbora;
2. letni obračun;
3. letni proračun;
4. poročilo nadzorstva;
5. predlog o razrešnici;
6. volitev upravnega, nadzorstvenega odbora ter delegatov za glavno skupščino;
7. samostojni predlogi in razno.

Vse podružnice in izvoljene člane opozarjam na okrožnico, ki jo bo izdal Ujedinjeni savez železničarjev Jugoslavije v tej zadevi.

(Op. ur.: Zveza proglaša kot svoj uspeh, da se je sklical ta skupščina. Povemo le to, da je edredilo ministrstvo saobračaja to skupščino na isti dan po vsej državi, čim so bile potrjene volitve izvoljenih članov ter imenovani od direkcije imenovani člani. — Istotako bi mi lahko napisali, ko smo o tej skupščini obvestili svoje člane že 15. decembra 1925, a se s takimi uspešnimi intervencijami le ne bahamo.)

Izdaja listnih osebnih legitimacij.

Z ozirom na važnost primašamo to okrožnico v celoti ter naročamo vsem zaupnikom, da jo dobro prouče ter dajo informacije prizadetim. Ako komu ni kaj jasno, naj se obrne na centralo.

Okrožnica štev. 212 VI.

Predmet: Listne osebne legitimacije.

Vsem službenim edinicam.

Ker prenehajo z 31. decembrom t. l. veljati vse za leto 1925 izdane listne osebne legitimacije, karor tudi radi pomanjkanja tiskovin še na tiskovini P 11 izstavljenje identitetne karte, je treba za leto 1926 vse listne osebne legitimacije obnoviti.

Za leto 1926 bodo vse listne osebne legitimacije izstavljene na predpisani modri tiskovini. Opozarjam postaje na okrožnico z dne 3. februarja 1925, štev. 23-VI/25, glesem katere so v smislu odloka G. D. 2346-

25 one listne osebne legitimacije, katere veljajo za kupovanje režijskih kart za potniške vlake brez nakaznic, žigosane na zadnji strani s tozadevinim zigom. Vse druge listne osebne legitimacije, ki ne nosijo tega ziga, pa veljajo le kot dokazilo istovetnosti pri izkoriscenju nakaznic za prosto vožnjo ali zažignano vozno ceno.

Komu pritiči listna osebna legitimacija je razvidno iz preglednice na zadnji strani te okrožnice.

Listne osebne legitimacije je naročiti s seznamami, ki jih označiti z L 1, L 2, L 3, kakor je v preglednici navedeno in izstavljati po podanih vzorcih.

Tiskovin za listne osebne legitimacije direkcija še ne prejela, da pa se bodo mogle te legitimacije takoj izstavljati, ko dospejo, se naroč edinicam, da prično takoj po prejemu te okrožnice sestavljati sezname, tako da jih bodo lahko vsak čas predložile, kadar jih bodo direkcija zahtevala.

Razen zahtevanih potrdil je treba seznamom priložiti še dobro ohranjene slike upravičencev, ki odgovarjajo tudi njihovi sedanji identiteti in pa za vsako legitimacijo znesek 1 Din. Slike naj bodo po možnosti nezalepjene na karton.

Termin predložitve seznamov se telegrafno sporoči.

Istočasno naročamo, da edinice obnove za 1. 1926 onim nestalnim delavcem in poslovnemu, ki nima pravice do listnih osebnih legitimacij, objave za izkoriscanje dveh brezplačnih kart po čl. 31, odnosno za službeno potovanja z uputnicami P 12 (B K 17), po čl. 18. in 36.

Direktor: Dr. Borko, s. r.

Listne osebne legitimacije

Tek. št.	Dobijo	Pod kakimi pogoji	Kako potrdila je treba predložiti	Kakšne ugodnosti ima na podlagi listne osebne legitimacije	Koliko kart pritiče letno	Opomba	je naročiti s seznamom (L 1, L 2, L 3)	
							a	b
1	aktivni delavec in rokodelci a) njihove žene in b) otroci do dovršenega 16. leta	če so stalni če so doma in brez zasluga	ad b) potrdila, da nimajo lastnega zasluga (čl. 30.)	se more kupovati brez nakaznic režijske kartice za potniške vlake (čl. 62.)	3 prosté karte	listne osebne legitimacije opremljene na zadnji strani z zigom Lastnik ima pravico do kupovanja režijskih kart (okrožna 23-VI, ddo 3. II. 25.)	L 1	
2	hčerke aktivnih uradnikov, poduradnikov in služiteljev, za katere specifično ne pripada doklada po čl. 38. z. o d. s. o. oz. drag. doklad	če so neporočene, brez zasluga doma pri starših in pri slednjih vzdržujejo	potrdilo, da so neporočne in od staršev vzdržane, brez lastnega zasluga	služi le v dokaz klijentete	3 prosté karte; nakaznice za 1/4 vozne cene	čl. 23. in čl. 59., 62.	L 2	
3	hčerke aktivnih stalnih delavcev od 16. do dovršenega 20. leta	"	"	"	"	"	L 2	
4	oče, mati, neporočena sestra aktivnega uslužbenca	če jih dotični uslužbenec popolnoma vzdržuje in žive pri njem	potrdilo, da nimajo ne premoženja (rente, penzije) in da žive pri dotičnem uslužbencu	"	2 prosti karti; nakaznice za 1/4 vozne cene	čl. 24. in čl. 59., 62.	L 2	
5	služkinje aktivnih uradnikov		potrdilo, da so prijavljene kot služkinje	"	3 nakaznice za 1/4 vozne cene	s pogojem, da potuje z dotičnim uradnikom ali njegovim rodbinskičkim članom (čl. 26.)	L 2	
	neaktivni delavci	če so služili najmanj 10 let in imajo provizijo, stalno rento ali milostino	"	"	3 prosté karte	čl. 37.	L 3	
6	žena gori navedenih		"	"	"	"		
	otroci gori navedenih	če dohiva roditelj zamje dodatek ali drag. doklad	"	"	"	"		
7	vdove in sirote po aktivnih ali neaktivnih delavcih	1) če je umrl mož oziroma oče užival polnost, 2) vdove, dokler prejemajo po možu penzijo, sirote dokler prejemajo roditeljsko penzijo	"	"	"	"	L 3	
8	pomožno pis. osebje z letno ali mesečno odrejeno plačo	"	"	"	"	čl. 28., samo za lastno osebo	L 2	
9	ostali delavci (nestalni)	morajo imeti objavo, ki jo izda šef dojčne edinice, kjer služijo	"	"	2 prosti karti	čl. 31., po odobritvi direktorja		

Iz naših oblasti, podružnica i povjereništva.

Zagreb: Radničke premije. Punih 8 mesecev čekali smo na taj bogodani dan isplate na premijama zaradičnih zaostatak. Iako smo znali da ovo dugo čekanje donosi samo novo razočaranje, novo zakidanje i onako oskudnih plato, ipak je bio jedan veliki broj takovih radnika, koji su očekivali suprotno: povečanje plata. Ovo zavarivanje samog sebe skrivili su najviše naši vanji »nezavisni« povjerenici, koji su neku zabilatu isplatu nagovješčavali iz dana u dan. Ovom nagovješčavanju »nezavisnici« pridružile se omi bogički iz hrvatskog radničkog saveza, koji su, radi boljih veza sa vladom in vladajućim rezimom, o danu isplate uvijek zimali, bolje informacije od »nezavisnih«. Osam mjeseci trajalo je to zaluđivanje radnika sa nekom »borbom« za isplatu zaostatka. Jedni se »borišči« snagom svojih 700 članova, koje niti smo kada vidjeli ni čuli, a drugi se »borišči« sa ogromnom »moči« hrvatskog sejlačkog kluba u vladu, koji da može sve i mora sve, kada Vinko to zatraži. Jedni i drugi htjeli su da budu pred radnicima onaj, koji je te zaostatke »izvojevac«. O tome, kako i kolike premije treba da budu isplaćene, goščoda uopće na razbijala brige niti su kada o tome razmišljali. Da je ovakva demagogija moralna da urodi samo zlim, o tome smo niti bili posve na čistom.

Konačno došao je dan te toliko puta na- govještene isplate premijskih zaostatka. Nu-

stršnog li razočaranja. Tek jedan mali dio radnika dobil je nešta, a naiveti dio ništa. Nešta dobili su oni sa najvišim i srednjim platama, a oni sa minimalnim platama, koji su punim pravom najviše očekivali, nisu dobili ništa. Najgorje su svakako prošli pomožni radnici. Da ironija bude potpuna in »borba« »nezavisnih« povjerenika i njihove braće iz hrvatskog radničkog saveza okrunjena i nekim »uspjehom«, isplaćivan je osammješčeni zaostatak nekoj radnici sa svojim platama od četiri do devedeset devet para. Dadeko smo od toga da budemo zavidni onim radnicima koji su bar nešto dobili, no gruba je nepravda nameščena svima onima, koji su premjiskih zaostatka bud bojim načinom i uzrokom šteti. Grubost ove nepravde je napose velika u tome, što se premijskih zaostatka lišilo one radnike, koji i inače najmanje zarađuju. Protiv ove nepravednosti mi eduheno protestujemo i tražimo, da se ona ispravi. Mi tražimo, da se sistem odmjeravanja premija podvržne pravdejno reviziji tako, da će premiju zaraditi svi radnici, a ne samo pojedine grupe ili pojedinci. Ovo regulisanje premijskih zarada treba provesti u zajednici i sporazumu sa radnicima i sa važnošču unatrag.

U celom tom meštanju sa premijama svakako najbijedniju ulogu odigraše naši povjerenici. Dok ih prije nije bilo ni malo starih dnevnog govornih radnicima, kako će premije biti isplaćene za dva do tri dana, isto su tako bestidni sada sa svojom šutnjom nad manešenom nam nepravdom, te se kriju kao

protestuje protiv učinjene nam nepravde i poradi na teme da se ona ispravi, oni zavukajo jezik i šute. Mesto da daju povredjenim radnicima nužna objašnjenja in upute oni od njih bježe čuvajući se, da izbjegnu sa radnicama svaki dodir. Poslije ove isplate tih »velikih« zaostataka se utjeljevi beskorisnost povjerenika, kada oni nisu radnici i ne rade za radnike.

Nad stvorenim stanjem radnici su vrlo ogorenici. Općenito je uvjerenje, da se je vse to moglo desiti samo začo, jer se nemamo in jedinstvene organizacije, koja je jedina moguća da interese radnika sa uspjehom brani. Radnici su listom napustili i »nezavisnu« organizaciju Bude Milutinovića, i onu hrvatsko-kapitalističko Vinku Trnjaru. Obe ove organizacije su prilikom ovih manevra sa premijama dokazale svu svoju neozbilnost za interese radnika, pa radnici u tim organizacijama nemaju više što da traže. Sa napuštanjem tih neradničkih organizacija, koje pored toga nisu htjele ni ujedinjenja sa ostalim klasičnim organizacijama, ne smije ali biti sve svršeno. Odmah treba početi sa organizovanjem u ujedinjenu željezničarsku organizaciju, u Ujedinjeni Savez željezničara Jugoslavije. Ovaj Savez moramo čim prije ojačati, jer će nam samo pomoći njega uspijeti, da nam se u budućnosti više ne dogodi ovaka nepravda, kao što je bila ova sa zaostatkom premijama.

Kolodvor »Sava«. Za 2. o. m. sazvana skupština morala se iz više razloga odgoditi na 10., kada je bila vrlo uspješno održana. Iako osoblje kolodvora »Sava« u velikom broju

stanuje na periferiji i po vagonima, ipak se na skupštinu odzvalo ljeti broj. Kad se još znade da nam je stalnim protivnikom zvezdu, koju u glavnem podržavaju viša činovnička gospoda i koja naše napredovanje na svakom koraku nastope da osuđuje, onda sa uspjehom održate skupštine možemo biti načelo zadovoljni.

Skupštinu je otvorio i sakupljene pozdravio drug Korene, a kas. govornici po tačkama dnevnog reda nastupili su drugovi, Kmet iz Zagreba i Vogrin iz Ljubljane. Govorili su ti ostali učesnici skupštine. Vsi govornici saslušani su pažljivo i sve točke bile su vrlo opširno raspravljene. Napose nas je obradovala činjenica o izvršenom ujedinjenju klasičnih željez

članske dužnosti, da redovno polže zkazane sastanke žid. Jačajmo naše redove: sv. za jednino jedan za sve.

Sušak: Ved pred kongres našeg ujedinjenja izvestili smo vas, da rad na ujedinjenju budno pratimo i samom ujedinjenju se rađujemo. »Jugoslavenske željezničari, koji su svoje mreže vrlo guslo speli i među ovdečnjim osobljem, pomalo umiru i jedva ih se još primijene. Po njihovoj smrti ustanemo mi, da obnovimo ono što je zapušteno, da se opet prikupimo i organizujemo kao što smo već nekoliko godina bili. Naše simpatije za Hrmasi željezničarski pokret dijeli sveukupno osoblje Sušaka i okolice. Nacionalna više nitko ne plaća članarine i opća je težnja, da se naše djelovanje učini prije oživ. Svi opet žele da se priključe u naš stari Savez, koji je uvijek hrabro i uspešno branio interese željezničara, a nije se upuštao u kojekako nacionalističke i ino beskorisne parade, kao što su to nacionalni čimbi. Slabe plake, grubi postupak, nikakva prava, pripremanje nove još rekacionarnije pragmatike, sve to nuka nas da se opet okupimo i organizujemo. Kad nam pribrištjete nove uprave o djelovanju po izvršenom ujedinjenju, preći ćemo odmah na pozitivan rad. Nadamo se ujedno, da će za nama poći ne samo osoblje Sušaka i okolice, već i ono iz Plasa, Fužina, Delnice, Skradu, Srpskih Moravica, Ogušina i svih ostalih žičkih stanica i pruga. Ova naša nuda bit će ispunjena u toliko prije, jer nijedne željezničarne osoblje toliko ne strada, koliko na ličkim i dalmatinskim prugama.

Provizijski fond za delavce in profesioniste.

Klub zakonskim deložbam o ureditvi starostnega zavarovanja se rešitev tega vprašanja letno zavlačuje. Medtem ko se to vprašanje za nastavljeno osobje kolikor toliko začasno ureja, ako tudi v vsakem kraju in za vsako stroko družbo, vendar je z ozirom na zakon o državnem prometnem osobju pričakovati, da se bo enkrat pristopilo k rešitvi tega vprašanja.

Kaj pa je z delavci?

Do 60.000 je profesionistov in delavcev na željeznicu, od tega kakih 9000 v ljubljanski direkciji, in za te je bil preje vpeljan skoro v vsaki direkciji poseben sistem starostnega zavarovanja. Akutno je postalo to vprašanje, ko je bila južna željezница podržavljena ter se je pod državno upravo ustavilo sprejemanje delavstva v provizijski zavod. Skoro dve leti je bilo to vprašanje klub neštetim intervencijam nerešeno, končno je letos uprava našla začasen izhod ter odredila, da se delavstvo sprejema v provizijski fond po starih StB.-predpisih.

S tem so bili dani pogoji za sprejem, ni pa bil rešen način sprejemanja, določitev zavarovane mezde in odmera provizije. Največjo oviro so delale ravno plaće, ki so pdvrgnjene večnim spremembam, ter se je uprava edločila, da se pobirajo prispevki ter določa provizija po prejšnjih dnevnih plačah, ki jih je imel

profesionalist ali delavec pred prevedbo na urnine.

Koliko nepotrebnega dela si je s tem naprila uprava in kaka krivica se godi osobju, ko dobi po 30 do 40 letni službi le 500 do 600 Din provizije!

Poleg tega pa je vpeljan za odtegovanje prispevkov dvojni sistem. Onim, ki so bili sprejeti v provizijski fond še pod južno željeznicu, predpisuje prispevke za odtegnitev direkcija, za ostale pa, ki so sedaj sprejeti, pa vsak neposredni načelnik sam!

Torej za vsakega delavca je treba voditi evidenco o napredovanju v dnevnih plačah (po starih predpisih) ter paziti, kdaj zopet napreduje za 50 par, da se mu zviša prispevek.

Kaj se zgodi, če načelnik postaje itd. pozabi povisiti prispevke, kaj, če sploh pozabi odtegniti prispevek?

Ali uprava nima izhoda iz tega? Ali si ne more elajšati dela?

Začasno do uvedbe definitivnega in enotnega starostnega zavarovanja je analog uprave ter njej v korist (da si smotreno uredi delo), da izda vsem službenim edinicam okrožnico:

1. da vse službene edinice do 1. marca 1926 prijavijo skupno za sprejem v provizijski zavod vse one delavce, ki izpoljujejo vse pogoje za sprejem. Nato pa da redno vsakega delavca, ko pride za sprejem v poštev, opozore na to, da si pripravi dokumente in vloži prošnjo. (To je pač dolžnost uprave, ker ubogi delavec ni tako točno informiran o predpisih, da bi ne mogel pozabiti na to) in se je pod južno željeznicu vedno prakticiralo.

2. Vse te skupne prijave potem direkcija kar postaja za postajo reši.

3. Evidenco o napredovanju v dnevnih plačah in predpisovanje prispevkov za provizijski fond naj vodi za vse delavce in profesioniste enostavno direkcija, da se izogne vednim reklamacijam in pritožbam.

Prva dolžnost vseh pa je, da čimprej spravijo socialno zakonodajo iz papirja v življenje. Naš klic je: Uredite takoj starostno zavarovanje! Pri tem morajo sodelovati naši zaupniki, naša razredno zavedna željezničarska organizacija!

Željezničarski koledar

za leto 1926.

Vse podružnice, ki se niso prejele koledarja, ali so ga premalo prejele, naj toliko sporoč, da jim ga dostavimo, ker imamo le še malo začinko. Koledar obračunajte po možnosti sedaj ob Novem letu, ostanek pa 1. februarja 1926.

Iz kategorijskih društev.

Kaj smatra kategorisko društvo za svoje prvo dolžnost ob ustanovitvi?

Da si izvoli kakega g. direktorja za častnega predsednika, ki naj jih podpira, da ne bi predčasno zmrznili?

Nadalje smatrajo nekatera za svojo dolžnost, da se postavijo pod protektorat Zvezce, tu pa pridejo v poštev le tista, ki svojih delokrogov ne morejo razširiti čez meje mesta Ljubljane.

Društvo profesionistov smatra za svojo dolžnost, nasprotovati vsakemu posameznemu ukrepu, ki ga naredi naši zaupniki, to pa vsled tega, da osebje in uprava vsaj na tem vidi, da sploh obsteja neko društvo.

V svojem »klicu« (advent je sedaj minil in oni že »klicujejo«. S kom se bodo poročili?) kličejo:

Rešite se, dokler je čas! (Oklic je iz-šel najbrže za tepežni dan.) Tudi mi se pridružimo temu klicu in kličemo: »Rešite se, profesionisti, kateri ste še v društvu profesionistov, dokler je čas!« Vaša pot je v enotno razredno bojевno organizacijo.

Društvo kurjačev (vse različne sekte iz države) je imelo tudi svoj »kongres« v Beogradu, neizogibni »častni predsednik«, nek direktor iz subotičke direkcije, je bil seveda tudi navzoč in hoteli so se zjednili v enotno društvo. Izhode v posameznih vprašanjih je nasvetoval g. častni predsednik!

Kurjači, spreglejte! Danes, ko stoji vaše najvažnejše vprašanje na dnevnu redu in pred odločitvijo, ko se del na izmenjavi pravilnika o premogovnih premijah, ali boste stali še na strani? Ali ne veste, kdo vas more najbolje zaščiliti in kako morete najbolje nastopiti?

Služba premikalnega in kretniškega objeta v Ljubljani gl. kol.

Gotovo je znano merodajnim krogom, da je v Ljubljani nad 250 dni v letu megla.

Neka »strokovna« komisija je pred pol leta reducirala premikalne skupine za enega moža, v stolpu III. blokovnika in celo kretniku pri tretji rezervi.

Da bo direkcija informirana, kako te in enake komisije delajo, povemo, da pride tak kontrolor od direkcije k g. načelniku, se postavi na peron ter vpraša:

»Koliko skupin imate premikalnega objeta? Šest skupin, g. kontrolor, odgovori načelnik. »Koliko premikačev šteje vsaka?«

Prva in druga po 7, tretja pa po 5 mož. Zatki pa imata prva in druga kar dva moža več? To je očividno zapravljanje delovne sile. Konstatiram, da je eden pri vsaki skupini preveč in se reducira. Klanjam se g. načelniku. Vzame taško in odide.

Na ta način se vrši redukcija, brez da bi vsej pogledal, kako se delo vrši in govoril s skupinovodjem.

(Sest ljudi v skupini je sestavljenih iz nadziratelj, nadpremikač, spremljevalec stroja in trije premikači).

Ker bo vprašanje zopetne dodelitve teh mož nazaj aktuelno, povemo upravi, da bo lahko presodila položaj, le en zgled, ki se dnevo (po noči in po dnevi) dogaja.

Situacija: Megla, da se ne vidi 30 kerakov daleč, ne vidi se nobena kretnica oziroma inč. (To je najmanj 200krat letno).

Nadpremikač porabi enega pomočnika za spremljanje in odpravljanje prehodov pri osebnih vlakih, sestavljanju vlakov etc.

Enega pošte trikrat dnevno s tranzitom iz osebnega kolodvora na premikalni kol, kjer mora odstavljal oziroma jemati zraven vozove, tako da porabi za to do dve ura.

Spremljevalec stroja gre s strojem iz kučilnice na severni konec. Tako da ostane nazadnje nadpremikač le še en premikač, ki pa mora spremljati premikalni stroj.

Kje je sedaj tisti človek, ki bo sestavljal vlake, da bodo ob pravem času gotovi. Skoraj gotovo spada to delo v delokrog nadziratelja, ki naj podlaga vozove in skrče na zavoro?

Drugi zgled: Blokovnik v stolpu III.:

Ta vsega zavidanja vreden človek nima nobenega pravega dela.

Odpraviti ima v 24 urah le nekaj nad 160 rednih vlakov, tisto malo premikač, ki se tam vrši z osebnimi vlakli, saj gre itak vsak načrnost in cel naprej, kot je prišel, telefon njegov vodi itak samo na šest strani. Megla se nadavno izogne njegovega rajona, notri v stolpu je pa itak ni, če ima okno zaprto.

Kaj bosta tu delala dva moža, saj je eden zadost, ko se dosedaj tu še ni zgodila nobena nesreča. Ce se pa bo, bomo pa itak zašraufali g. blokovnika vsled nepravosti.

Ako se ta srečen človek javi Lolanega, ko mu odpovejo živeci v tej naporni službi, pa se dobri kaj g. nadziratelj, ki konstatira, da je simulant in da naseč nagaja.

Tretji zgled: Odstranitev kretnika iz 3. skupine. Ta človek bi moral oskrbovali devet kretnin na sedmih tirkih, rajon 200 metrov, kjer se vedno vrši premik, vožijo čez nezavarovane kretnice tovorni vlaki. Premik se vrši na istih tirkih na južnem koncu ter visi postaja v njegovem rajonu ter se je že večkrat pripeljal slučaj, da so se opazili vozovi iz dveh strani, ker niso pravočasno podloženi, ali zavrti.

Kaj bo ta človek tu gubil čas, ko nima drugega dela, saj je nadpremikač tukaj, ki tudi lahko obrača kretnice, saj bo dobil za to rukavice, da se ne umaze.

Pričakujemo od direkcije, da nas bo zavarovala pred takimi komisijami in zoper uvedla stari, v težkih časih preizkušeni sistem.

V nedelje, dne 3. januarja 1926 se vrši ob 9. uri dopoldne v dvorani

Mestnega doma v Ljubljani

javen željezničarski shod

z dnevnim redom:

1. Poročilo intervencije v Beogradu.
2. Načne stališča v bolniški blagajni.
3. Razno.

Vsek sodrug, ki je službe prost, se naj udeleži shoda ter tam nastopi za svoje pravice.

Kolikor moči, teliko pravice!

LISTEK.

Karl Marx in strokovne organizacije.

Vsi delavec, zlasti pa strokovno-organiziran mora poznati bistvo, pomen in nalogu delavnega strokovnega gibanja. Kajti delavci sami morajo voditi strokovne organizacije, če jih pa hočejo pravilno voditi, je pred pogoj, da njihovo vlogo razumejo. Zlasti je to potrebno danes, ko skušajo razni nasprotniki zedinjenja strokovnih organizacij očitali enotnim strokovnim zvezam neko kapitulacijo in likvidacijo razrednega boja. Ti brezvesni demagogi imajo pogoj za svoje sleponišenje leta, kjer delavci ne poznajo dovolj vloge svjeje strokovne zveze v današnji družbi.

Željezničarska organizacija je že danes v Sloveniji številno najmočnejša strokovna zveza. Postati pa mora tudi notranje najmočnejša, kajti stavba, zidana na negotovi podlagi, se prej ali slej podre. Najboljša podlaga vsake delavske organizacije pa je zavednost njenih članov. Ta zavednost se ne utruje samo z vsakodnevnim delom v organizaciji, ampak potrebna je tudi teoretična izobrazba. Kakor potrebuje stroj olja, da teče, tako potrebuje proletare vedno nove duševne hrane, da je kos vsem nalogam, ki jih postavlja pred njega vsakodnevno trdo življenje in boj za obstanek.

Sirokovne organizacije pobrbejujo prav tako svojo znastveno podlago kakor n. pr. celokupno delavsko gibanje. Ako hočejo voditi delavstvo v zmago, ne smejo delati kar tja v en dan, temveč po gotovem načrtu. Pot kapitalističnega gospodarstva je zapletena. Tu je prvi pokazal proletariatu ravno in jasno pot — Karl Marx, učitelj modernega proletariata. In po Marxu bomo pojasnili v našem listu celo vlogu delavskoga strokovnega gibanja.

Vsem članom priporočamo, da si shranijo vse te številke, v katerih bodo izhajali ti članki, ker jih bodo vedno rabili.

Delovna sila in delovna mezda.

Daklar obstoji kapitalistični način gospodarstva, sta delo in kapital drug od drugega odvisna: delavec ne more živeti, če ne najde dela in kapital mora prepasti, če ne dobi nobenega delavca, ki bi ga izkeršal zase. Kapitalist je primoran kupiti delavca, odnosno njegovo delovno silo in delavec je prisiljen prodajati svojo delovno silo zato, da živi. Človeška delovna sila se torej danes kupuje, kakor se kupuje na trgu večno blago. Samo da je to blago mnogo dragocenejše, ker ustvarja nove vrednote in bogastva. To, kar delavec ne pravi, ne pripada njemu, temveč kapitalistu. Zase pridelata le delovno mezdo, plačo.

Kako se kupuje delovno silo? Kakor drugo blago. Vsako blago slane povprečno toliko, kolikor je v tem blagu družabno porabljenega delovnega časa. Čim več časa je potrebno za izdelavo gotovega blaga, tem dražje je to blago. Isto velja tudi za delovno silo. Vrednost delovne sile je enaka družabno potrebnemu delovnemu času, ki ga je treba porabiti, da ostane živ delavec — imejte te delovne sile. Vsak človek potrebuje za ohranitev svojega življenja gotovo vsoto življenjskih potrebščin. Delavec črpja pri delu svoje mišice, žive in možgane. To izguba mora nadomestiti delavec s hranilo, ki ga napravi za sposobnega, da drugi dan zopet dela z isto močjo in energijo. In kapitalist plača delavcu toliko, kolikor mu je potrebno za ohranitev pri življenju. Toda delavec se obrabi in prej ali slej umre. Ako nočje kapitalist, da bi delavci izumrli in da lepega dne sploh ne najde nobenega delavca več, mora skrbeti tudi za to, da morejo živeti njegovi otroci.

Vrednost delovne sile je torej enaka vsoti potrebnih življenjskih sredstev (jedila, obleka, stanovanje, kurjava itd.), ki jih potrebuje delavec zase in za svojo družino.

V resnici pa delovna mezda ne odgovar

Poročilo centrale o lokalnih intervencijah.

Pri načelniku prometnega oddelka direkcije v Ljubljani so se izvršile naslednje intervencije:

A. Za postajno osobje.

1. Podelitev rokavje premikačem: Rokavje osobju pristojajo, so že naročene obvezne z obleko ter se razdele, ko pridejo.

2. Dodelitev petega moža premikalnim skupinam v Ljubljani gl. kol.: Zadevo bo pustil g. načelnik prometnega oddelka preiskati ter ugotoviti utemeljenost gornje zahteve.

(K tej točki pripominjam, da se v službeni razpredelnici še vedno piše za vsako skupino pet mož. Da je peti mož nujno potreben za točno vršenje službe in da se preprečijo nesreče, ne samo materialne, ampak tudi osebne, zlasti pri sedanjih gosti megli, se bo uprava pač lahko prepričala.)

3. Ukinjanje prostih dni premikalnim skupinam, ki vrše 12-24 urno službo: To se je pripetilo vsled izrednih razmer ter prevelikega prometa, a je uprava že ukrenila vse potrebno, da se bodo osobju zoper redno podjavljali prosti dnevi dvakrat mesečno.

4. Telefonske doklade kretniškemu osobju (blokovnikom, nadikretnikom itd.): Uprava v lastnem delokrogu ne more nenesar ukreniti, ker spada spremembu pravilnika v delokrog generalne direkcije.

(Ker se ravno sedaj popravljajo v Beogradu v finančnem odelenju pravilniki o sporednih prinačljivostih, je naša deputacija dne 28. decembra 1925 na to opozorila načelnika finančnega odelenja ter predala komisiji, ki spreminja pravilnike, tozadeven protipredlog.)

5. Nastavitev pomožnih premikačev na postaji Ljubljana gl. kol., ki vrše štiri do pet let stalno premikalno službo: Vsi, ki smo jih v spomenici navedli, so predlagani. Celo tem predlog obsegata okoli 300 železničarjev za nastavitev ter pridejo v prvi vrsti v poslov v službi starejši.

6. Izplačevanje nočnih doklad delavecem postaje Logatec, ki nadomestujejo nastavljence: Delavcem, ki nadomestujejo nastavljence, pripada nočna doklada. Ker nismo imeli točnih podatkov, za katere osebe gre, naročamo podružnici Logatec, da nam takoj pošlje potrebne podatke, in sicer imena in priimek prizadetih, koga nadomestujejo ter katere dneve so delalo nočno službo, da zatememo navesti konkretna dejstva.

7. Nastavitev M. A. postaje Logatec za post. pažnika: Naj nam sporoči točne podatke o vsem svojem službovanju ter ali je sedaj v stiču postaje ali sekcijs.

8. Odprava protizakenika turnusa kretniškega osobja na progi Maribor—Dravograd. Po poročilih se je vpeljal na tej progi za kretniško osobje turnus, da morajo delati dva dni po 16 ur, tretji dan pa 24 ur in šele nato so 24 ur prosti: Zadevo bo dal takoj preiskati, ker to po njegovi izjavji ne more odgovarjati istini, češ da ponori vlaki tam ne vozijo. Ako so naše navedbe resnične, se bodo ti nedostatki popravili.

(Opozorjam na to sodruge, da bodo dotičnemu, ki bo prišel zadevo preiskati, celo stvar natančno razločili, a obenem naj tudi nam pošlje točne informacije.)

9. Jesenice, ukinitev prostih dni osobju: Vedja isto kot za Ljubljano gl. kol. Ukinjanje se je izvršilo vsled izrednega prometa ter se bodo prosti dnevi osobju zoper podjavljali, ko nekoliko poneha promet.

(Pripominjam, da ti izgovori uprave ne drže, nikakor se ne moremo zadovoljiti s takimi izjavami. Osobje mora vršiti ter vrši natančnost izredno službo, brez vsakega prava počitka ter je sveta dolžnost uprave, da poskrbi za potrebne nadomestnike ter da osobje proste dni. Zahtevamo, da se prosti dnevi prizadetemu osobju v vseh postajah začno takoj in redno podjavljati.)

10. Redukcija kretnikov na postaji Jesenice ter njih dodelitev k vojnji: Glede redukcije 4 kretnikov na Jesenicah in zopetne dovolitve treh kretnikov na postojanko III., kjer imajo oskrbovati 30 kretnik, načelniku ni bilo znano ter bo zadevo dal preiskati in urediti.

(Dobimo še pismen odgovor.)

11. Kretnik A. Penko, Jesenice, ki je bil dodeljen k vojnji, bo zoper dodeljen nazaj v kretniško službo.

12. Skladiščni delaveci Zagorje morajo delati sedaj v drugem turnusu in ker stanujejo nekateri v Litiji, se morajo voziti od doma že ob 6. uri zjutraj, a pridejo vsled zahteve, da delajo zvečer do 18., domov šele ob 21. zvečer. Zahtevali smo, da se zoper vpelje star turnus in da se ti delavci lahko odpreljo že ob 17. uri.

G. načelnik je oblubil, da se bo vpeljal star turnus, ako je to le iz prometnih ozirov mogoče.

(Podružnica Zagorje naj nam takoj sporoči, ako in na kak način je mogoče vpeljati star turnus, da promet ne bo oviran.)

13. Redukcija enega blokovnika v stolpu III. Ljubljana gl. kol. Nad 10 let sta bila na tej postojanki stalno po dva moža, ne oziraje se na to, kolik je bil promet. Sedaj pa naj bi pri izredno velikem prometu ter gosti megli vršil službo le po eden večernem strahu, da se ne pripeti kakša nesreča, ker blokovnik ne more biti istočasno pri oknu in bloku. O zadevi si bo dal načelnik prometnega oddelka takoj poročati od svojih kontrolnih organov in bo v slučaju, da bo poročilo odgovarjalo našemu, dodelil drugač moža nazaj.

(Opozorjam upravo, da na ta način dnevno izpostavlja svoj vozovni material ter strojno in vlakovno osobje nezgodam. — Osobje v stolpu III. odklanja vsako odgovornost za eventualne nesreče ter bo padla vsa krivda na upravo, ker kljub ponovnim opozorilom do danes še ni odpravila tega

nedostatka. Pričakujemo, da se bo zadeva tekom januarja 1926 končno enkrat uredila.)

14. Obleka za kretniško in premikalno osobje je naročena, ko pride, jo dobre. Cevljev sedaj ni v zalogi. — Lampisti ostanejo še nadalje v staležu postaje Ljubljana, čističi voz pa so premeščeni s 1. januarjem 1926 v stalež kurilnice.

B. Za vlakospremno osobje.

Intervencija se je vršila dne 18. decembra 1925 pri direkciji v naslednjih zadevah:

1. Ureditev kilometraže in premika: Direkcija v lastnem delokrogu ne more nič ukreniti, ker se mora držati pravilnikov. Poslala pa je že svoje predloge v Beograd za spremembu pravilnika. (Glej poročilo o intervenciji v Beogradu.)

2. Ureditev prekomerne službe, izraba predpisanih počitkov: Vlakospremno osobje dela službo neprekiniteno 20 do 30 ur. Dogajajo se slučaji, da vozijo iste skupine po tri do štiri dni nepretrgoma brez vsakega izdatnega odmora. Ne vzame pa se to nič v obzir ter se osobje, aki so se dogodi kakšna napaka, naravnost brezobzirno kaznuje. Čezurno delo se sploh ne plača.

Direkcija pravi, da ne more nič drugega ukreniti, kakor da se promet razdeli na stranske proge. O odškodnini za čezurno delo ni govora, ker ni kredita.

(O tem bo sekcijs razpravljala na svojem prvem sestanku ter zavzema svoje stališče in ukrepe za varovanje svojih pravic.)

3. Kasarne: V Karlovcu ni zimskih odelj, niti drin premoga za kurjavo in to pri 20° C mrazu. Postelje so skoro brez slame.

V Novem mestu ni zimskih odelj.

V Postojni ni vode in ne zimskih odelj.

Zagreb-Sava: Osobje iz Broda je zaneslo v naše obe uši. Naj se odkažejo temu osobju drugi prostori.

G. načelnik prometnega oddelka je obljubil, da bo odredil potrebno, da se vsi ti nedostatki takoj popravijo.

(Dalje sledi.)

DOPISI.

Železničarjem Maribora in okolice!

S konsolidacijo našega pokreta je v najtejnši zvezi vprašanje društvenih prostorov. V Mariboru imamo sicer imponantno zgradbo, ki pa žal nima mnogo onega, kar bi naj služilo delavskim organizacijam, kot zbirališče ter ognjišče, kot je to povsod drugod slučaj. Kar se pa še najbolj pogreša, to je — dvorana. Organizacije potrebujejo tudi manjše prostore, ampak tudi tehnični. Podpisani sem že leta 1919 hudo pogresal organizacijskih prostorov, ker je takrat bila naša organizacija močna in v Delavske domu ni bilo niti za zaupnika prostora, kaj šele za članske. Zato sem l. 1920 na nekem zborovanju zaupnikov v »Križevem dvoru«, predlagal naj se začne z akcijo zgradbe Delavskega doma oziroma vsaj ene dvorane, toda zmagala je pa žal demagogija, češ: nam ni treba dvoran! Za časa nesrečnega razkola se ta potreba ni toliko čutila. Med tem pa smo bili polagoma na cesto postavljeni. »Križev dvor« je izpremenjen v tovarno med tem, ko nam je g. Götz dal vedeti, da ne da več svoje dvorane za politične in tudi za strokovne shode ne. Zato nam se sedaj ne preostaja nič drugega, kot da si iz lastnih sredstev zgradimo zborovalno dvorano, ki bo odgovarjala našim potrebam. Akcija za zgradbo dvorane je že v teku. Po načrtu, ki nam ga je prijaznosti napravil nek mariborski stavbenik, bo dvorana stala okroglo 300.000 Din. Za prvo silo bi potrebovali 2500 kamnov po 125 Din. Na nas železničarje bi po priliku odpadla polovica gornje vsote. Ostalo bi prispevali ostali delavci ozir. delavske institucije. Deleži znašajo tedaj samo 125 Din, da zamore najrevnejši prispevati, medtem ko boljši situirani lahko podpiše več deležev. Deleže bodo seveda vsi oni zadrugari, ki se ne bi eventualno odrekli povrniti, nazaj dobili. V dvorani se bo vzdrala spominska tabla, na kateri bodo vklesana imena vseh onih, zavednih sodrugov, ki bodo v teh sicer težkih časih pripomogli do zgradbe dvorane. Dvorana naj bi obsegala prostora za okroglo 1000 oseb, bi imela še par postranskih sob, zadaj galerijo in sprednjem oder. Ista bi služila ne le za shode, ampak tudi za predavanja, za gledališke in ev. kino-predstave, kakor tudi za pevske in godbene vaje in koneerte. Z novim letom bi se naj vsi sodrugi pismeno izjavili, in sicer pri blagajniku svoje podružnice ali pa pri katerem članu pripravljalnega odbora za zgradbo dvorane. Sodruži naj izjavijo, koliko deležev vzamejo, ali iste naenkrat ali pa v mesecih obroki plačajo, da bo odbor vedel vse potrebno ukreniti. Priporinjam, da se je od podružnice Maribor III. že okroglo 30 članov priglasilo. Zatorej, sodruži, na delo! Vsi za enega, eden za vse!

Občni zbor podružnice Maribor III.

V petek 27. novembra se je vršil izredni občni zbor zgoraj imenovane podružnice, da se proveže ujedinjenje. Centralo je zastopal sodr. Cerič iz Ljubljane. Dosedanji predsednik, s. Josip Osmec je podal poročilo, nakar je sledil poročilo tajnika in blagajnika. Ker pa je manjkal sodr. S. Logar, ki je uro pozneje prišel iz službe, je medtem poročal sodr. Cerič o ujedinjenju in o bližnjih nalogah naša organizacije, ki se bo imela baviti z vsemi mogočimi problemi železničarskega življenja. Postojajo taka vprašanja, ki zadevajo celotno osobje, poleg teh pa tudi takova, ki se tičejo posameznih kategorij. Zlasti je omenil krivljenje izvedbo kilometraže kar tudi nočnih doklad in slično. Delavske-

mu osobju se gode silne krivice z neureditvijo plač, z zavlačevanjem izdaje del. pravilnika, z neizplačilom razlik, z legitimacijami in končno še posebno z bolniško blagajno. Trije meseci bodo skoraj od volitev skupščinarjev, toda uradnega poročila še vedno ni. Vendar pa so te volitve imele že uspeh.

Nadalje je sodr. Cerič poročal, da so vse podružnice bivše Prometne zveze likvidirale, samo mariborska centrala uganja nekake komedije in slepomiši. To centralo predstavljajo farovški gospodje ali pa vsaj vplivajo na vodstvo. Toda člani bodo, kakor se vesstransko zagotavljajo, obračunali s to centralo, ki ni samostojna, pač pa podrejena politični stranki. Sodrug Cerič je na to predložil resolucijo, katera je bila sprejeta na običnih zborih vseh ostalih mariborských podružnic USZJ. Nato se je vršila volitev novega odbora. Po daljši razpravi je bil izvoljen sledišči odbor: Sodr. Andrej Bahun za predsednika, Fr. Smosek za podpredsednika, Henrik Franješ tajnik, Ivan Pogelšek, namestnik, Pilej za blagajnika, Zuzi Alojz za namestnika. Kot odborniki pa sodrugi: Gregorčič Jež, Krebs Hen, Krumpak Mirko, Špork Iv. in Osmec Jos. V kontrolo pa so sledili: Bučar Al, Gajsek Sim. in Langer Sim. Podružnica se prav lepo razvija, ista je prekoračila 200 članov in upamo, da bo kmalu število 300. Nekateri manjše kategorije so polnočtevilo pristopile. Na običnem zboru je bil končno tudi izvoljen 35 članski odbor zaupnikov. Društveni lokal je »Pri belem zajetu«. Dasi je to gostilna, vendar ni siljen zdržati piti. Zato naj se sodrugi ne boje državne lokalki.

Odbor je na prvi svoji seji sklenil, da se bode vsak mesec od 1. do 8. vršila redna odborova seja. Po potrebi pa večkrat. Isto tako se bodo zaupniki sklicevali najmanj enkrat mesečno. Sicer pa po sekcijs.

Podružnica Ormož.

V nedeljo dne 6. decembra se je vršil občni zbor podružnice Ormož. Kot delegat centralnega odbora je prišel sodr. Bahun iz Maribora. Občni zbor je otvoril sodr. Dornik, ki je omenil, da je dosedaj obstoj začasnega odbora, kateremu ima slediti definitivni, ki bo danes izvoljen. K prvi točki dnevnega reda je podelil predsednik zastopniku centralne besede. Sodr. Bahun je govoril o ujedinjenju železničarjev, ki je stato mnogo truda in tudi preeč denarja, saj je bilo potrebno razen majhnih in večjih lokalnih sebastkov tudi konferenc v Kongresov. S težkim trudom se je vstajnim sodržom posrečilo zediniti vsaj večji del železničarjev, zlasti onih, ki so si sorodni, t. j. ki priznajo razredni boj. Ideal naš je bil pač zediniti vse železničarje in je še, ker le tedaj bi bil uspeh popoln. Toda na žal, enega delna ni bilo mogoče preprati, da razredni boj postaja, ali se istega priznava ali pa negira. Ako pa kdo nočer razrednega boja, tedaj je jasno, da je dotični za prostovoljno suženjstvo, da je prizravljen na brezmejno in brezoporno izkoriscenje. A to je nacionalno udruženje jugoslovenskih železničarjev, ki jim pravimo na kratko »Zvezarji«. Postoj te organizacije je vrok vseh krvic, ki so bile doseđaj storjene našim železničarjem. Janičar je slabši od Turka in Zvezar je slabši od uprave. Najnovejše vemo od Zvezarjev, da so se oni potegovali za také legitimacije za delavsko osobje, ki se razlikujejo od onih nastavljenega osobja. To je predsednik Sabljak na shodu v Škofiji sam potrdil. Češ, zvi ste bili proti listnim legitimacijam, mi Zvezarji pa smo z našo deputacijo v Beogradu dosegli, da so se izdale listne legitimacije! Govornik se je nadalje bavil s Kongresom ter omenil, da se naš ujedinjeni Savez železničarjev razveseljivo razvija na celi črti. V interesu organizacije je, da se izvršijo povsod obični zbori podružnice, kjer pa jih še ni bilo, da se ustanove. Odbori imajo načelo, da neprestano budijo in dramijo še zaspane sodruge in tovarne, da jim dovedo, da je strokovna organizacija za vse železničko osobje neobhodno potrebna, zlasti pa še za delavce, ki so skoraj popolnoma brezpravni in zatirani.

Nato se je vršila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili: Gaberc Anton, predsednik; Dornik Anton, podpredsednik; Polajko Rudolf, blagajnik; Strmšek Martin, blag. namestnik; Hrušič Stefan, Pesser Franc, Rožanc Franc, odborniki. Juršič Miha in Vaupotič Miha.

Pri tretji točki: naše akcije je zoper dobil besedo sodr. Bahun, ki je poročal, katera korake namerava v najbližnjem času podveti centralni odbor glede nove pragmatike, delavskoga pravilnika, izplačila razlik delavcem in nastavljenemu osobju, glede delavskih legitimacij, regulacije urnin, dokler iste postojajo, izplačila neupravičeno odtegnevanega davka, raznih lokalnih zadev in bolniškega fonda.

Iz vrst članov so se slišale mnoge pritožbe, kar je pač začnilo, zlasti še pri progovornih sekcijs. Delavcem se dela težave glede dopusta. Zato pa se jih sili, da ob državnih praznikih neprostovoljno praznujejo, seveda brez plače. Delavcev se ne sprejema v pravilski fond, četudi postaja tozadni pred